

Rapportering halvveis i Bolyst-prosjektet (15.08.2011 – 31.12.2013)

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
HA 1 - Forankring	<p>Prosjektet skal forankres i administrativ og politisk ledelse i de tre kommunene. Det er også en vesentlig oppgave å forankre Bolyst i lokalbefolkningen.</p>	<p>Prosjektleder har orientert de tre kommunestyrene. I Rømskog er dette gjort på Politisk dag (3 ganger). I Aremark har det vært en orientering på kommunestyremøte samt på et politisk verksted hvor utvalgslederne deltok. I Marker har det vært en orientering på et kommunestyremøte. I tillegg har Bolyst vært tema på deler av et seminar hvor alle tre formannskapene deltok. Kommunenes styringsgrupperepresentanter eller kontaktpersoner har i varierende grad også holdt kommunestyrene oppdatert.</p> <p>Virksomhetslederne i Marker er orientert to ganger. I de to andre kommunene har prosjektleder stort sett orientert virksomhetslederne enkeltvis.</p> <p>Prosjektet er forsøkt forankret i lokalbefolkningen gjennom lokalmediene. Totalt har det siden oppstart vært ca 30 avisartikler fordelt på de fire lokalavisene. Møter med lag og foreninger, samt en gruppe av ildsjeler i hver av kommunene har også vært en viktig del av forankringen. Flere av tiltakene/arrangementene har også vært med på å forankre prosjektet.</p> <p>Næringslivet er orientert ved at prosjektleder har deltatt på næringslivsfrokoster i hver kommune. I tillegg har det vært møte med handelsstanden i Marker.</p> <p><i>Vurdering: Forankringen av prosjektet har hatt stort fokus hittil. Den kan bli enda bedre og er derfor en kontinuerlig oppgave.</i></p>
HA 2 - Organisering	<p>Organiseringen skal bygge videre på det samarbeidet som er etablert i de tre kommunene, der en styringsgruppe med representanter også fra regionale myndigheter og</p>	<p>Styringsgruppa møtes fire ganger i året. Møtene fordeles jevnt mellom de tre kommunene.</p> <p>Prosjektleder har en fast dag i uka i hver kommune. Da gjennomføres det møter med kommunens kontaktperson/er.</p> <p>For å holde aktivitetsnivået oppe og øke gjennomføringsevnen er det etablert en Bolystgruppe i hver kommune. Den består av ordfører, rådmann, styringsgrupperepresentant, kontaktperson,</p>

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
	<p>Marker Sparebank sørger for framdrift og innhold i arbeidet.</p>	<p>prosjektleder og i noen tilfeller flere personer. Disse skal møtes en gang i måneden. Det har vært avholdt 10 møter i Rømskog og Marker. I Aremark har det kun vært 3 møter.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Organiseringen har funnet en form som fungerer godt i Marker og Rømskog. I Aremark har det vært manglende prioritering lokalt (med unntak av kontaktpersonen). Dette kan skyldes andre saker som vindmølledebatt og økonomisk opprydding.</i></p>
<p>HA 3 – Målgrupper</p>	<p>Definere målgrupper og innhente informasjon om disse.</p>	<p>Prosjektet har definert følgende målgrupper: lokalbefolkningen, tilflyttere, utflyttere, hytteeiere. Det er siden sommeren 2011 abonnert på lister fra Skattedirektoratet over innflytterne; navn, hvor de flytter fra og alder. Listene kommer en gang i kvartalet. Det er gjort en innsats for å innhente epost-adresser til de som har flyttet ut. Når det gjelder hytteeiere har kommunene navn og adresser på disse.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Svært relevante målgrupper som prosjektet jobber videre mot.</i></p>
<p>HA 4 – Innflyttere</p>	<p>Ta i mot tilflyttere på en hyggelig og profesjonell måte.</p>	<p>Det er utarbeidet velkomstpermer på norsk og engelsk i den enkelte kommune. Den inneholder nyttig informasjon for dem som ikke kjenner kommunen. I Aremark og Marker sendes det ut velkomstbrev fra ordfører en gang i kvartalet (når flyttelistene mottas). Her blir det opplyst om at de kan hente velkomstperm, kinobilletter og tursekk med diverse innhold på Servicetorget eller biblioteket. I Marker er det sendt ut ca 110 brev, 45 tilflyttere har hentet permen. I Aremark er det sendt ut 27 brev hvorav 10 har hentet permen. Dette er ok tall sammenlignet med andre kommuner. I Rømskog kontakter ordfører selv tilflytterne for å ønske dem velkommen og gi dem tilbud om velkomstperm.</p> <p>Det har vært gjennomført to tilflyttertreff i Rømskog og et felles for de tre kommunene. Sistnevnte var en julefest for de som har flyttet hit gjennom et tidligere prosjekt, Placement (nederlandere og tyskere). Alle tre kommunene har planer om treff i en eller annen form i 2013.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Det er lagt ned mye arbeid på dette området, og det er nå laget rutiner for hvordan innflyttere blir ønsket velkommen. Ansvar for dette, inkludert velkomstpermene, er nå flyttet til hver enkelt kommune (servicetorgene).</i></p>

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
HA 5 - Kompetanse	Heve kompetansen til de deltagende kommunene og prosjektleder.	<p>Prosjektleder har vært i kontakt med andre som har gjennomført tilsvarende prosjekt for å innhente deres erfaringer. I tillegg har det vært deltagelse på aktuelle kurs og konferanser.</p> <p>Kontaktpersoner og andre som er tilknyttet prosjektet har deltatt på kurs og konferanser for å heve kompetansen omkring bolyst-relaterte temaer.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Stort sett nyttig og inspirerende.</i></p>
HA 6 – Portal og sosiale medier	Etablere en "flytte"-portal som beskriver Grenseland på en attraktiv og informerende måte for folk som vurderer å bosette seg i regionen.	<p>Det er etablert en egne portal i prosjektet – boigrenseland.no. Den er bygget opp omkring temaene bo, jobbe og oppleve. Det er benyttet mange bilder og lite tekst, men med hyppige linker til aktuelle områder på kommunenes egne hjemmesider. Siden finnes på norsk, engelsk og nederlandsk.</p> <p>Det er opprettet en egen facebook-side: bolyst i grenseland. Her legges det jevnlig ut informasjon om prosjektet i tillegg til relevante arrangement som skjer i Grenseland-regionen.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Gode tilbakemeldinger på hjemmesiden. Det har begynt å komme henvendelser fra hjemmesidens kontaktskjema (både norske og utenlandske). Facebook oppdateres jevnlig.</i></p>
HA 7 - Stedsutvikling	Se på muligheter for å etablere flere møteplasser og boalternativ.	<p>Boligsituasjonen er en stor utfordring i alle tre kommunene. I Marker er det private initiativet langt større enn i nabokommunene, men også her (Ørje sentrum) er det behov for flere leie-alternativ. Bolyst-gruppa i Rømskog har siden høsten 2011 jobbet for å bygge et leilighetsbygg med seks leiligheter i Rømskog, og har blant annet vært i tett kontakt med Sarpsborg og omegn boligbyggelag (SOOBL). Prosjektet ser nå ut til å bli en realitet! Kommunen ønsker å kjøpe tre av leilighetene, noe som betyr at SOOBL starter byggingen. Formalitetene gjenstår før byggingen kan settes i gang. Bolyst har også tatt initiativ til et tilsvarende prosjekt i Aremark, men der ønsker man å vente til sentrumsplanen er på plass. Kommunen startet denne prosessen i høst.</p> <p>I Marker er det jobbet frem to forslag til nye møteplasser; en lekeplass og et skateanlegg. Begge er tenkt plassert sentrumsnært ved skolen, mellom Markerhallen og Rådhuset. Prosjektene er levert kommunen for videre saksbehandling. Målet er at disse skal være ferdig i løpet av annet kvartal 2013. Det er også ønske om lekeplass i Aremark, gjerne på Furulund kafeteria som nå pusses opp. Her er det imidlertid bare på tankestadiet foreløpig.</p>

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
		<p>I Rømskog har en ildsjel tatt initiativ til å lage en tur- og kultursti langs Tukuelfva som renner gjennom kommunen. Bolyst har vært med i etableringsfasen for å sette sammen de rette folkene. Kulturlederen i kommunen vil sammen med ildsjelen holde tak i dette prosjektet og sørge for fremdriften.</p> <p>Bolyst startet arbeidet med å etablere og merke sentrumsnære turstier. Det er nå etablert et eget skiltprosjekt som har overtatt dette ansvaret. Prosjektleder i Bolyst er en del av arbeidsgruppen. Bolyst har også deltatt på møter sammen med Opplevelsesgruppa i Aremark, hvor blant annet skilting har vært diskutert.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Det er viktig å få på plass synlige tiltak. Arbeid innenfor stedsutvikling er en prosess som tar tid, så det gjelder å være tålmodig. Viktig at prosjektet bidrar til nye møteplasser, slik som lekeplasser, turstier og skaterampe. Det kan også være mindre tiltak som bord og benker.</i></p>
HA 8 – Markedsføring og profilering	Gjøre Grenseland kjent slik at folk får et positivt inntrykk av regionen.	<p>Statistikk over de som flytter til de tre kommunene viser ikke overraskende at den største andelen kommer fra nabokommunene. Dette er spesielt tilfelle for Rømskog og Aremark. Marker tiltrekker seg i noe større grad tilflyttere fra større deler av landet. Potensialet i de nærliggende kommunene er likevel mye større, og kjennskapen til vår region er nok fortsatt relativ begrenset. Dette er derfor viktige nedslagsfelt for økt oppmerksomhet.</p> <p>Styringsgruppa har besluttet å prioritere nettbasert markedsføring. Prosjektleder ser på mulige alternativer. Målet er å få interesserte inn på hjemmesiden www.boigrenseland.no.</p> <p>Artikler som har stått i lokalavisene er med på å profilere regionen, fordi disse avisene har et nedslagsfelt som dekker alle omkringliggende kommuner. Medieoppmerksomhet er derfor en viktig, og gratis form for, markedsføring. Totalt har det vært omkring 18 - 20 artikler i disse avisene (ikke medregnet artikler i Avisa Grenseland).</p> <p>Det er også gjennomført større arrangement for å synliggjøre Grenseland. "Ørje store fiskepris" og Vårmønstringen i Aremark. Begge arrangeres også i 2013.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Medieomtale i lokalavisene er svært viktig, fordi avisene har nedslagsfelt i Grenselands omkringliggende kommuner. Statistikken viser at det er fra disse kommunene tilflyttingen er sterkest. Fremover vil det også bli mer systematisk profilering utenfor disse områdene.</i></p>

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
HA 9 - Treff for utflyttere	Skape nysgjerrighet å invitere utflyttere og andre interesserte til å oppleve hva regionen har å by på.	<p>Rømskog har arrangert to treff for folk som ikke bor i kommunen. Et rent romjultreff for utflyttere på kommunehuset. Kun fire personer deltok.</p> <p>Rømskog arrangerte også en samling for folk utenfor kommunen på Spa-hotellet. Målet var å vise hva Rømskog har og by på. Mange av de fremmøtte (ca 40) kom av nysgjerrighet. Mange positive tilbakemeldinger etter arrangementet.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Rene utflyttertreff har lite for seg. Utflytterne kan imidlertid inviteres til mer åpne arrangement, slik som på Spa-hotellet i Rømskog.</i></p>
HA 10 - Ungdom	Ungdommene skal ha et godt inntrykk av kommunen og være stolte av hjemstedet sitt.	<p>Ungdom er en viktig gruppe, fordi mange av dem reiser ut for å studere. Hvilke opplevelser de selv har hatt under oppveksten er svært viktig av flere årsaker. Det påvirker hva de forteller om egen kommune til andre og i hvilken grad de synes det er aktuelt å flytte tilbake.</p> <p>I juni ble det arrangert en felles familie- og ungdomsfestival for de tre kommunene, initiert av ungdomsrådet i Marker. Ungdommer fra Aremark og Rømskog var ønsket som med-arrangører, men kun Aremark deltok. Det var heller ingen ungdommer fra Rømskog på selve arrangementet. De har fokus mot Bjørkelangen pga skolegang der fra 8. klasse.</p> <p>Det er gjennomført møter med ungdomsrådene i Marker og Rømskog. Fra Aremark vil det være Myrland Ungdomsgård husstyre (kommunens fritidsklubb) som fremover vil delta i dette arbeidet.</p> <p>I planleggingsarbeidet med skateanlegget i Marker var det tett dialog med skatemiljøet i kommunen.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>En svært viktig målgruppe som bør prioriteres enda mer fremover.</i></p>
HA 11 - Integrering	Jobbe for å integrere utenlandske tilflyttere.	<p>Alle tre kommunene opplever økt tilflytting av folk fra utlandet, både tidligere flyktninger og arbeidsinnvandrere. Svært mange av disse har manglende eller begrensede norskkunnskaper.</p> <p>Bolyst startet med norskkurs våren 2012 med 13 deltagere. Høsten 2012 arrangeres det to kurs, nivå 1 og 2, med totalt 20 deltagere. Kurset er viktig ift språket men også med tanke på å bygge et kontaktnettverk. Prosjektleder har kalt inn de tre rådmennene for å diskutere hvordan språkundervisning kan implementeres i den kommunale driften.</p>

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
		<p>Det ble arrangert julefest for nederlendere og tyskere som har kommet til regionen via Placement-prosjektet.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Språkkursene har fått svært positive tilbakemeldinger. Det er et stort behov for norskopplæring fordi kommunene opplever en økt tilflytting av personer uten eller svært mangelfulle norskkunnskaper. Dette gjelder både voksne og barn. Barn som ikke kan norsk når de begynner på skolen krever store ressurser. Prosjektleder har innkalt rådmennene til et møte om hvordan språkkursene kan drives fremover.</i></p>
HA 12 - Hytteeiere	Informere hytteeierne og gi dem mulighet til å komme med tilbakemeldinger.	<p>Hytteeierne er viktig for alle tre kommunene. Både i form av at de legger igjen penger i bygda og at de kan være med å snakke positivt om stedet. I noen tilfeller velger de også å flytte til sin hyttekommune.</p> <p>Rømskog har gjennomført et informasjonsmøte for hytteeierne med positive tilbakemeldinger. Marker og Aremark har valgt å utsette informasjonsmøte pga vindmølledebatten.</p> <p>I vår ble det sendt informasjon til alle hytteeierne i Rømskog og Marker om hva man kan oppleve i sommerhalvåret. Aremark valgte å informere via Avis Grenseland og den kommunale hjemmesiden samt facebook.</p> <p><i>Vurdering:</i> <i>Vi skal ikke glemme hytteeierne, men det er viktigere å prioritere flere av de andre målgruppene siste del av prosjektet.</i></p>

HOVEDAKTIVITET	MÅL	RESULTAT
HA 13 – Kommunal drift	Implementere aktuelle tiltak i den kommunale driften, slik at de videreføres etter prosjektets slutt. Tiltakene skal "løftes ut" av de kommunale Bolystgruppene, slik at prosjektleder kan utrede nye ideer og tiltak.	<p>Velkomstpermen – den er overtatt av de tre servicetorgene.</p> <p>Leiligheter i Rømskog – Kommunen har ansvaret for dette nå.</p> <p>Tursti i Rømskog – Bolyst har hatt ansvaret for å etablere en "arbeidsgruppe". Kommunen (kulturleder) har ansvar for fremdrift, sammen med ildsjelen.</p> <p>Språkkurs – Prosjektleder inviterte rådmennene til møte om fremtidig drift av språkkursene i slutten av november. Marker og Rømskog stilte.</p> <p>Hyttemøter – hver enkelt kommune har ansvar for gjennomføring av informasjonsmøter for hytteeiere (dette er også gjort flere ganger tidligere).</p> <p>Vårmønstring – Aremark kommune har ansvar. Bolyst bidrar i prosjektperioden.</p> <p>"Ørjes store fiskepris" – Marker kommune har ansvar. Bolyst bidrar i prosjektperioden.</p> <p>Andre arrangement – Bolyst vil delta i varierende grad.</p> <p><i>Vurdering: Det har fungert greit å løfte ut tiltakene for å implementere dem i den kommunale driften. Det kunne muligens vært gjort i en tidligere fase med et par av tiltakene.</i></p>

OPPSUMMERING

Rapporten har tatt utgangspunkt i de hovedaktivitetene og målene som er vedtatt i prosjektplanen. Prosjektleder har også hatt et evalueringsmøte med de personene i hver kommune som har jobbet tettest med prosjektet.

Resultatene som hittil er oppnådd viser at arbeidet ligger innenfor prosjektets planlagte hovedaktiviteter og det mandat som er gitt.

Det er likevel viktig å understreke at det også fremover må arbeides ytterligere med alle hovedaktivitetene, med spesielt fokus på ungdom, profilering, integrering, og stedsutvikling.